

SVENSKA JERUSALEMSFÖRENINGENS TIDSKRIFT

ÅRGÅNG 113 – FEBRUARI 2014 – NR 1

Ur innehållet:

Göran Rosenberg:

Israel riskerar en tilltagande politisk och ekonomisk isolering i världen sid 4

Ingmar Karlsson: Versailles-freden – freden som gjorde slut på all fred sid 7

Solveig Hannah – Jerusalemföreningens utsända sid 17

Jerusalemföreningens ordförande ger påskens berättelser i SVT sid 11

Kerstin Vinterhed: Scener från en ockupation sid 12

Vad är svenska Jerusalemsföreningen?

Svenska Jerusalemsföreningen grundades 1900 och har sedan dess varit verksam i Jerusalem och Betlehem genom skolor och sjukhus.

I dag driver föreningen Den Gode Herdens skola för drygt 300 palestinska flickor från förskola till studentexamen. Mer än 60 procent av driften betalas via gåvor från enskilda svenskar, stiftelser, fonder, kollektor och faddergåvor.

Jerusalemsföreningen äger, underhåller och upplåter en sjukhusbyggnad, också i Betlehem, till den palestinska hälsovårdsmyndigheten.

Biskop Jan-Olof Johansson är ordförande.

Svenska Jerusalemsföreningens tidskrift utkommer med fyra nummer per år. Du som inte får tidskriften hem till dig men vill ha det, kan meddela detta på sjs@brevet.nu eller sätt in en gåva till Svenska Jerusalemsföreningen på pg 2069-3 eller bg 401-3330 och ange på talongen "ny medlem".

Medlemsavgiften i Svenska Jerusalemsföreningen är 150 kr/år.

Tre ben

Svenska Jerusalemsföreningen vill genom skolverksamheten:

- **stärka kvinnans ställning** genom att erbjuda kvalificerad undervisning för flickor och rusta dem för att ta ansvar i det lokala samhället
- **bidra till fred och försoning** och erbjuda såväl kristna som muslimska flickor i Betlehemsområdet undervisning. Om flickor har varit bänkkamrater i upp till tolv år, menar Jerusalemsföreningen, att man därmed har byggt broar över religions- och kulturgränser som leder till förståelse för varandra i en region där dessa kontakter inte är alltför vanliga
- **stärka den kristna minoriteten** i Jesu egen födelsestad.

Pilgrimsbok för färd i heligt land

En bearbetad upplaga av Pilgrimsbok för färd i heligt land, av Svenska Jerusalemsföreningens ordförande Jan-Olof Johansson, är nu ute i handeln.

De vanligaste platserna finns med och för varje plats finns en kort sammanfattning av fakta, en bibeltext, en psalm samt några tankar och en bön. Boken innehåller också lite om land, folk och språk liksom en tidsaxel där större historiska händelser finns angivna. En översiktskarta finns också med.

Boken kan köpas genom Verbum www.verbumforlag.se.

<i>Ordföranden har ordet: Nära människor i alla tider</i>	3
<i>Göran Rosenberg: Sista vägskalet?</i>	4
Birger Gerhardsson ur tiden	6
<i>Ingmar Karlsson: Versailles-freden – freden som gjorde slut på all fred</i>	7
Påskens berättelser i SvT1	11
Kristna i Mellanöstern.....	11
<i>Kerstin Vinterhed: Scener från en ockupation: Välgörare</i>	12
<i>Solveig Hannah – Jerusalemsföreningens utsända i Betlehem</i>	17
Gåvosammanställning	18
Gåvoredovisning.....	19
Faddertalong.....	19
Adresser	20

Ordföranden har ordet:

Nära människor i alla tider

Under fem olika regimer har Svenska Jerusalemsföreningen varit verksam i Jerusalem och Betlehem. Turkisk, brittisk, jordansk, israelisk och nu palestinsk. Verksamheten har under alla 110 år varit utbildning och hälsovård vilket innebär mycket nära kontakt med det vanliga folket. Detta har präglat föreningen och påverkat dess uppdrag. Kännedomen om de människors förhållanden bland vilka man verkar blir stor och den försöker vi förmedla, inte minst genom denna tidskrift.

Längtan efter fred delar de allra flesta i Det heliga landet. Fredsrörelsen är tyvärr inte stark idag. Den har motarbetats länge men den är likväl livskraftig och värd allt stöd.

Det blir bara värre...

Jag har ofta citerat vår förra studierektor Olga Wahbe, som med sin långa livserfarenhet, hon blev 102 år, lugnade oroliga både under de torra vintrarna att "Gud ser till att det kommer regn i sinom tid" och i orostider att "det kommer att lugna ner sig".

Allt eftersom åren gick, gjorde hon det dock allt mindre; "det blir bara värre", sa hon varje gång jag besökte henne de sista åren.

Jag kom att tänka på Miss Olgas ord när jag hörde Göran Rosenbergs krönika i Godmorgon världen (se sidan 4 ff i detta nummer) härom söndagen. Den talar sitt tydliga språk. Det har bara blivit värre.

Nu drar det ihop sig. Jag skrev för ett par nummer sedan i denna spalt och undrade vad lugnet i mellanösternorkanens öga kan betyda.

Fortfarande lämnar många kristna Israel och de palestinska områdena på grund av det politiska läget och under stark oro för att de krafter som förföljer och mördar kristna i grannländerna också ska få fäste här.

Med hopp om rättvisa...

De kristnas situation i Mellanöstern uppmärksammas i år särskilt av Svenska ekumeniska kvinnorådet vars material till årets Världsböndagen den 7 mars är skrivet av kvinnor i Egypten och har rubriken Strömmar i öknen.

Sedan länge har några flickor från Den Gode Herdens skola varje år fått stipendier för sina vidarestudier från de medel som samlas in på Världsböndagen i våra kyrkor.

Med hopp om fred och rättvisa i dessa länder trots allt önskas alla våra läsare en Glad Påsk som i år firas samtidigt av alla kyrkor i Jerusalem och dessutom vid tiden för den judiska påsken. ■

*Jan-Olof Johansson
Biskop, ordförande*

Göran Rosenberg:

Sista vägskälet?

Efter ännu en resa genom den smala jordremsan mellan Jordanfloden och Medelhavet, ungefär sex mil bred som mest, är det inte svårt att än en gång dödförklara den s.k. tvåstatslösningen på den israelisk-palestinska konflikten.

Om inte annat blir en rent territoriell uppdelning i en israelisk och en palestinsk stat allt svårare att genomföra i takt med att de israeliska bosättningarna på ockuperad mark fortsätter att växa, och nu har över en halv miljon invånare, och i många fall vuxit till städer och förstäder sammanlänkade med Israel i ett system av separata säkerhetsvägar till vilka de ockuperade palestinierna inte har tillträde.

Svårt också, så länge tillräckligt många israeler lever i föreställningen att det inte är någon ko på isen, att allt kan fortsätta ungefär som förut, att ingen lösning också

En av de hundratals vägspärrarna som finns över hela Västbanken där palestinier blir kontrollerade av de israeliska gränsvakterna, medan israelerna själva okontrollerade kan åka till de över 200 bosättningarna som numera finns i det som var tänkt bli en palestinsk stat på Västbanken. Foto: LM Adrian.

är en lösning. Svårt också så länge det finns ministrar i den israeliska regeringen som företräder uppfattningen att en palestinsk stat är en otänkbarhet, och att bosättningarna är en självklarhet, och att omvärlden, inklusive USA, bör sluta att lägga sig i vad Israel gör och inte gör.

Har John Kerry tagit sig vatten över huvudet?

Kort sagt, är det nog fler än jag som fruktar att USA:s utrikesminister John Kerry tagit sig vatten över huvudet, när han som den sjuttioelfte i raden av amerikanska ministrar och sändebud tagit sig för att ännu en gång försöka genomdriva en tvåstatslösning, även om han förmodligen lagt ner mer flygtid på den saken än alla sina föregångare sammantaget. Som tack för sina ansträngningar fick han häromdagen av ministrar i den israeliska regeringen veta att han var en fiende till Israel och helst borde packa och åka hem.

Därmed står det nog också klart att om Kerry misslyckas kommer ingen amerikansk president att inom överskådlig tid lägga ner kraft och riskera prestige på att försöka igen.

Om det fortfarande finns en väg till en tvåstatslösning så är det här det sista vägskalet.

Vad händer om USA misslyckas?

Och kanske också sista testet på USA:s politiska förmåga att påverka den israelisk-palestinska konflikten.

Vad israelerna därför så sakta borde börja fundera över är den vart den andra vägen leder; vägen mot fortsatt ockupation och förtryck av miljoner människor utifrån etniska och religiösa kriterier, och därmed mot fortsatta brott mot internationella lagar och konventioner, och därmed mot ökad politisk och ekonomisk isolering i världen.

Häromdagen meddelade Norges – och världens – största statliga pensionsfond att man drar sig ur två israeliska företag med byggverksamhet på ockuperad mark. Förra månaden drog sig en holländsk pensionsfond ur fem israeliska banker som finansierat illegala bosättningsbyggen. Allt fler europeiska pensionsfonder och investmentbolag, också i Sverige, överväger att agera på motsvarande sätt.

Europa säger nej till israeliska företag på ockuperad mark

Häromdagen tvingades skådespelerskan Scarlett Johansson avgå som ambassadör för brittiska välgörenhetsorganisationen Oxfam sedan hon gjort reklam för ett israeliskt företag baserat på ockuperad mark.

Och så här lär det fortsätta på den andra vägen, den bortom tvåstatslösningen.

Och på den vägen finns det rimligen bara ett vägskal kvar; åt ena hållet vägen mot en apartheidstat, åt hållet vägen mot demokrati och lika rättigheter också för palestinerna.

Om palestinerna med fredliga medel börjar driva det kravet istället för kravet på en egen stat, och i stora demonstrationer kräver att få färdas på de etniskt separerade vägarna genom västbanken, och promenera på de etniskt separerade gatorna i Hebron, och passera genom de etniskt dragna murarna och vägspärrarna, ja då är det svårt att se hur Israel kommer att kunna undgå en tilltagande politisk och ekonomisk isolering i världen.

Inför det perspektivet borde en USA-garanterad tvåstatslösning vara en nåd att stilla bedja om – inte minst för Israel.

Det vore fint om den polletten ramlade ner innan John Kerry packar väskorna för sista gången och åker hem. ■

Göran Rosenberg

Fotnot: Detta är Göran Rosenbergs krönika i Godmorgon världen, P1, den 9.2.2014, som Jerusalemsföreningen har fått rätten att publicera. Tack, Göran!

Birger Gerhardsson ur tiden

Birger Gerhardsson. Foto: SDS.

Professorn emeritus i Nya Testamentets exegetik, Lund har avlidit 87 år gammal.

Han var under åren 1954-61 sekreterare, den uppgift som sedermera fick benämningen direktör, i Svenska Jerusalemsföreningen. Detta var en tid då föreningens skolverksamhet låg nere. Svenska skolan, som föreningens skola hette, låg i Jerusalem och tvingades stänga 1948 som en följd av kriget då Jerusalem blev en delad stad. Skolan låg i den del som blev den israeliska, i utkanten av det ortodoxa judiska området Mea Shearim mot Damaskusporten till, och barnen fanns på den jordanska sidan i Jerusalem.

Vid ett besök i Jerusalem som Gerhardsson gjorde tillsammans med dåvarande ordförande biskopen Helge Ljungberg, Stockholm, 1959 söktes de upp av den lutherske kyrkoherden från Betlehem Elias Shehade som frågade om Jerusalemsföreningen kunde ta sig an en skola i Betlehem när man inte längre kunde bedriva skolverksamhet i Jerusalem. Skolan hette Den Gode Herdens skola och riskerade att stängas då medel saknades för att driva skolan vidare.

Gerhardsson som skrivit om besöket och detta samtal skriver: *"Vi tog Gud i hägen och lovade pastor Shehade att föreningen skulle ta det ekonomiska ansvaret för skolan under det här skolåret. Vi skall sända 2000 jordanska dinarer, d.v.s. 29000 kronor till skolan under det innevarande arbetsåret. Den gamle prästen lyste av glädje, tackade biskop Ljungberg och prisade Gud."*

Så fick den Svenska Skolan i Jerusalem sin fortsättning i Den Gode Herdens skola i Betlehem och där fick Birger Gerhardsson spela en viktig roll och har därmed en given och viktig plats i föreningens skola.

I Svenska Jerusalemsföreningen finns han i gott och tacksamt minne bevarad både i Sverige och i Det heliga landet.

Jan-Olof Johansson, ordförande

Ingmar Karlsson:

Versailles – freden som gjorde slut på all fred

Redan vid 1800-talets mitt började studenter i Beirut verka för en självständig arabisk stat i de arabiska delarna av det osmanska väldet.

I februari 1914 tog sheriff Hussein i Mekka kontakt med det brittiska styret i Kairo för att sondera möjligheterna för ett brittiskt stöd i en revolt mot det osmanska riket för att nå detta mål. I ett brev i juli 1915 definierade han det område som en självständig arabisk stat skulle bestå av; arabiska halvön med undantag för den brittiska kolonin Aden, Palestina, Libanon, Syrien inklusive våra dagars Jordanien och Irak. Den brittiske "vicekungen" McMahon svarade i oktober samma år å den brittiska regeringens vägnar och deklarerade sitt stöd för en arabisk självständighet efter kriget.

I juni 1916 inledde sheriff Hussein sin revolt mot det osmanska imperiet och i oktober samma år proklamerade han sig som arabernas konung. Storbritannien gav ekonomisk och militärt stöd och ställde även rådgivare till deras förfogande, av vilka T.E. Lawrence, *Lawrence of Arabia*, blev den mest ryktbare.

Hemliga förhandlingar

Samtidigt som Hussein och McMahon korresponderade förde britterna även hem-

liga förhandlingar med fransmännen om en uppdelning av det osmanska rikets arabiska områden. Detta så kallade Sykes-Picotavtalet - efter de brittiska och franska förhandlingarna - gick stick i stäv mot löftena till sheriff Hussein och delade upp Mellanöstern i franska och brittiska intressezoner.

En "linje i sanden" drogs på kartan från bokstaven A i Acre i Palestina till bokstaven K i Kirkuk i våra dagars irakiska Kurdistan. Områden norr om strecket blev franska intresseområden, de söder om strecket brittiska. Samtidigt förhandlade britererna med den sionistiska rörelsen om upprättandet av ett hemland för judarna i Palestina med Balfourdeklarationen som resultat. I denna sägs dock uttryckligen att "ingenting skall göras som kan skada de medborgerliga och religiösa rättigheterna för de icke-judiska befolkningsgrupperna i Palestina", en märklig definition med tanke på att palestinierna uppgick till över 90 procent av befolkningen och som kan jämföras med att vi idag skulle beteckna finnarna i Finland som landet icke-svenska befolkning

I oktober 1918 tågade Husseins son Feisal i sällskap med T.E. Lawrence in i Damaskus och den sjunde november 1918 utfärdades en gemensam fransk-brittisk deklaration där de båda staternas målsättning nu sades vara:

Den fullständiga och slutgiltiga befrielsen av de av turkarna så länge förtryckta folken och upprättandet av nationella regeringar och förvaltningar som fått sin auktoritet från de inhemska befolkningarna i oberoende och fria val. För att genomföra dessa avsikter är Frankrike och Storbritannien eniga om att upprätta och stödja inhemska regeringar och förvaltningar i Syrien och Mesopotamien...

Långt ifrån att påtvinga folken i dessa områden några särskilda institutioner är de enbart inriktade på att genom sitt understöd och genom lämplig hjälp säkra det reguljära arbetet av regeringar och förvaltningar som befolkningarna själva valt i fria val.

På fredskonferensen i Versailles krävde Feisal omedelbar och fullständig självständighet för Storsyrien (*Greater Syria*) omfattande Syrien, Libanon och Transjordanien och hans eget kungarike Hijaz. Han sade sig acceptera en utländsk intervention i Palestina för att medla mellan de judiska och arabiska anspråken liksom i Mesopotamien där Storbritannien hade uttryckt intresse för oljefälten.

Med sitt utspel tog Feisal inte bara briter och fransmän på orden utan han hänvisade också till det fredsprogram i 14 punkter som den amerikanske presidenten Wilson lagt fram i januari 1918 som en grund för efterkrigsordningen innebärande bland annat självbestämmanderätt för folken, havens frihet, rustningsbegränsningar och upprättandet av ett Nationernas förbund (NF).

Löftena kunna väl svika...

Resultatet blev i stället svikna löften och

Sheriffen av Mekka Hussein ibn Ali krävde vid Versaillesfreden självständighet för de arabiska folken och godtog utländska trupper i Palestina.

Artur Balfours tid som utrikesminister är mest känd för Balfourdeklarationen 1917, ett brev till Lord Rothschild där han utlovar ett nationellt hemland för judarna i Palestina. Balfour avgick som utrikesminister efter Versailleskonferensen 1919.

kens självbestämmanderätt och därmed stödde den palestinska arabiska majoritetens krav på en arabisk statsbildning.

I en debatt i det brittiska parlamentet några månader tidigare om formuleringarna rörande nationernas rätt till självbestämmande i Nationernas Förbunds stadga sade Balfour följande:

Motsägelserna mellan bokstäverna i stadgan och de allierades politik är än mera flagrant när det gäller en oberoende palestinsk nation än i fallet med en oberoende syrisk nation. Ty i Palestina tänker vi inte ens föreslå någon form av konsultation rörande de nuvarande invånarnas önskemål. De fyra stormakterna har tagit ställning för sionismen. Och sionismen, det må vara rätt eller fel, är rotad i en uråldrig tradition, i aktuella behov, i framtida förhoppningar som är av långt större vikt än önskemålen hos 700 000 araber som nu bor i detta gamla land. Sammanfattningsvis har stormakterna vad Palestina angår inte gjort något uttalande i sakfrågor som inte obestriddligen är falskt och inte utfärdat en enda politisk deklaration som de alltid har avsett att bryta.

De löften om självständighet som araberna utlovats för sitt deltagande i kriget mot den turkisk-osmanska överhögheten uppfylldes således inte. För att tillgodose Frankrikes och Storbritanniens intressen konstruerades i stället nya stater med gränser som inte motsvarade de historiska, geografiska och religiösa realiteterna. Mellanöstern blev då vad det är i dag eftersom Frankrike och Storbritannien inte

en "fred som gjorde slut på all fred".

Mot befolkningens uttryckliga önskan blev Syrien och Libanon franska NF-mandat. Franska trupper ockuperade Damaskus i juli 1920 och Feisal tvingades lämna Syrien. Efter ett år i exil sattes han som marionett på kungatronen i det brittiska mandatet i de mesopotamiska områdena som fick namnet Irak.

Storbritannien fick även mandatet över Palestina som bekräftade Balfourdeklarationen och uppmanade briterne att i enlighet med denna säkra upprättandet av ett nationellt judiskt hem där med *World Zionist Organisation* som en partner. Hussein och hans söner motsatte sig förgäves detta med hänvisning till att artikel 22 i Nationernas Förbunds stadga som antagits i Versailles bekräftade Wilsons princip om fol-

ansträngde sig för att skapa dynastier, stater och politiska system som skulle kunna överleva en längre tid samtidigt som de gjorde irreparabla skador på den gamla politiska ordningen. De bortsåg helt från att gränserna drogs i en region med en urgammal och stolt civilisation och tycks ha utgått från att nationella identiteter som det tog århundraden att utveckla i Europa skulle slå rot inom något decennium.

Det europeiska mellanösternproblemet, det vill säga frågan om franskt och brittiskt inflytande i *the great game* löstes, men gav i stället upphov till ett mellanösternproblem i regionen. De överenskommelser som efter första världskriget träffades över den arabiska befolkningens huvuden utgör kärnan i alla dagens konflikter i Mellanöstern och är en förklaring till de blodiga inbördeskrigen i Libanon, den israelisk-palestinska konflikten och situationen på de ockuperade områdena och den kaotiska politiska situationen och de inbördes motsättningarna i dagens Irak och Syrien. ■

Ingmar Karlsson

Ingmar Karlsson har gett ut sexton böcker, bland annat boken: *Bruden är vacker men har redan en man - zionismen en ideologi vid vägs ände?* (Wahlström & Widstrand) som 2012 fick Natur och kulturs Johan Hansson-pris för årets bästa fackbok med motiveringen att "*Ingmar Karlsson förenar folkbildarens pedagogiska klarhet med historikerns kritiska skärpa när ha tar sig an en region, Palestina och Israel och en mångskiktad konflikt. Karlsson visar med tydlighet och insikt historiens komplexa karaktär och hemfaller aldrig åt förenklade förklaringar eller lösningar.*" Ovanstående artikel är en sammanfattning av ett av kapitlen i den boken.

Ingmar har varit anställd vid UD sedan 1967. 1969-70 Attaché i Bogota. 1971-74 Andre ambassadsekreterare i Wien. 1975-79 Avdelningschef för Mellanöstern, Iran, Afghanistan och Nordafrika på UD:s politiska avdelning. 1979-83 Chargé d'affaires i Damaskus och Amman. 1984-86 Minister i Peking. 1987-91 Minister i Bonn. 1991-96 Ambassadör och chef för UD:s idé- och analysgrupp. 1997-01 Ambassadör i Prag och Bratislava. 2001-2008 Generalkonsul i Istanbul. Teologie hedersdoktor vid Lunds universitet, 2002.

Filosofie hedersdoktor vid universitetet i Växjö, 2007. Numera är Ingmar knuten till Centrum för mellanösterstudier vid Lunds universitet.

Påskens berättelse i SVT

Påskens berättelse är rubriken på fem fem-minutersprogram som sänds, ett varje dag, från Skärtorsdagen till Annandag Påsk i SVT 1. Påskens berättas i denna serie i år från platserna där det hände. Berättare är Svenska Jerusalemföreningens ordförande Jan-Olof Johansson.

Inspelning framför Gravkyrkan i Jerusalem. Foto: Johannes Söderberg/SVT.

På Skärtorsdagen, den 17 april kl. 17.50, möter vi honom i Getsemane örtagård där han berättar vad som hände och läser direkt ur bibeln om den natt då Jesus blev förrådd. På Långfredagen kl. 18.10 går han mitt i vimlet på Via Dolorosa och stannar till vid ett par av stationerna på Jesu korsvandring.

På Påskafton kl. 18.15 är inspelning gjord i Gravkyrkan, på Påskdagen kl. 18.10 är det från den tomma graven i Gordons Golgata.

Berättelsen avslutas på Annandag Påsk, den 21 april kl. 17.50 med Emmausvandringen. Där var det lite svårare att bestämma var man skulle vara och filma då det åtminstone finns tre Emmaus idag. Hur det löses får man alltså se Annandag Påsk i Sveriges Television.

Fram på försommaren, på Pingstafton den 7 juni, får vi möta den lutherske biskopen Munib Younan i SVT 1 kl 17.50. ■

Biskop Jan-Olof vid Gordons Golgata.

Kristna i Mellanöstern

är temat för årets första nyhetsblad från Sveriges ekumeniska kvinnoråd Elsa. Där kan man läsa om Rola Sleiman från Libanon, Mellanösterns enda kvinnliga pastor. Görel Byström Janarv har träffat henne. Rolas slutreplik i artikeln är: *Men utan hopp är vi förlorade.*

Ragnhild Greek har träffat Chassia Chomsky Porat, israelisk judinna som arbetar för jämlikhet mellan judiska och arabiska medborgare i Israel.

Detta är bara två av flera värdefulla och viktiga artiklar i ett magasin som förtjänar spridning. Vill man veta mer kan man mejla sek@ekuc.se

Scener från en ockupation 3 – Vägörare

Uta Meseth är en sjuttioårig volontär från Tyskland som arbetar för tredje sommaren i rad på– Nationernas tält, ett familjejordbruk i byn Nahhalin som utvecklats till ett internationellt solidaritetsprojekt. Hon släpper in oss genom den låsta grinden och visar oss omkring på området: här är grottan där familjens anfader bodde med sin familj, här är tälten för volontärer, här är deras utomhuskök och arbetsbänkar och här bor barnen när det är sommarläger. Och i den här omgjorda grottan bor nuvarande ledaren Daoud Nassar med sin familj sommartid, annars bor de i Betlehem. Tillsammans med brodern Daher, som bor permanent på gården, är det nu han som är ledare för projektet. Hans mor serverar oss té och pappan kommer körande med traktor från fälten.

Uta Meseth, 70-årig volontär från Tyskland, för tredje sommaren i rad volontär hos Tent of Nations.

Uta hörde talas om familjens kamp för överlevnad och blev så tagen att hon bestämde sig för att försöka göra en insats. Nu plockar hon fikon och gör marmelad; vi köper en mycket god sort gjord på aprikos och äpple för 25 shekel. Hon visar oss sitt minimala rum med tillhörande tvättrum i huvudbyggnaden. Första sommaren fick hon bo i tält, andra sommaren i en

inredd grotta. Nu har hon alltså avancerat till eget rum. Det är bekymmer med tälten, berättar hon, särskilt när det regnar. Och när det blåser åt det här hållet, virvlar soporna från byn upp över området.

Uta presenterar oss för några unga volontärer som just anlant. De sitter under tälttaken och diskuterar sitt uppdrag; när vi träffar dem igen ett par veckor senare är de i full gång med att plocka och skala mandel och vi får hjälpa till med skörden. En stor presenning bredds ut under trädet och så skakar man loss mandeln som regnar ned över oss. Klockan 11 är det avbrott för té och vi sitter i en ring ute på åkern tillsammans med en grupp tyska ungdomar på besök.

Tillsammans med Uta plockar vi fikon, både mjuka, mogna från trädet och sådana som ramlat ned och ligger på marken. De får bli foder åt gårdens djur: ett

Min unge teamkollega Luther Aquino från Filippinerna vid russinbordet på Tent of Nations.

par hästar, en åsna och några hundvalpar. En hund har försvunnit för några dagar sedan, berättar Uta, ingen vet vad som hänt. Kanske blev han offer för de många vilda hundar som rör sig i området nattetid.

Dahoud Nassar redogör för projektets principer. I över 20 år har de kämpat i olika domstolar mot de rivningsorder som utfärdats av israeliska myndigheter. Gården, som tillhört familjen i generationer, har nu hamnat mitt i ett militärt skyddsområde och är omgivet av fyra israeliska bosättningar, den största med över 40 000 invånare. Men familjen Nassar har papper på att familjen ägde marken innan skyddsområdet upprättades och ger inte upp. Vi vill klara oss själva, vi vill varken vara offer eller fiender, förklarar Dahoud. Jordbruket

Varken offer eller fiender. Ledaren för solidaritetsprojektet, Tent of Nations, Dahoud Nassar redogör för projektets principer.

sköts enligt ekologiska principer i vilket ingår mulltoa, solpaneler och cisterner för regnvatten. Gården är helt avstängd från alla sådana faciliteter. Duscha får man göra en gång var fjärde dag i två minuter. Men det går bra det också - det viktiga är att arbeta tillsammans, bygga kunskap i barn- och kvinnogrupper, utveckla det ekologiska jordbruket och samtidigt sitt kritiska tänkande och sitt förhållande till "fienden", det vill säga Israel. Inte genom möten utan genom konstruktiv samverkan kan relationen förändras, menar Daoud, och projektet har också stöd av judiska sympatisörer både i Israel och utomlands. Han tror på ett litet steg i taget - då faller man inte så djupt när det går åt skogen. Och vi lovar att komma tillbaka och hjälpa till med olivskörden när det blir dags i oktober.

Några dagar senare stannar vi till på ett café i byn Beit Fajjar då vi blir inbjudna av en bordsgranne att besöka en ung man som skadats svårt då han blev skjuten av israelisk militär. Strax befinner vi oss i ett alldeles nybyggt, ännu omöblerat hus, där Jihad Kahled snart ska flytta in tillsammans med resten av sin familj. "Vi tar hand om honom", förklarar hans bror Mohammad, som för hans talan under samtalet. Jihad har förlorat talförmågan och är förlamad i höger sida. Synen är också försämrad. Han lider av svår huvudvärk och är mycket trött, visar han oss genom att lägga händerna till kinden.

År 2005, när han bara var 14 år, skickade hans mor ut honom för att köpa några godsaker och utan förvarning blev han plötsligt skjuten i huvudet av israelisk militär. Han fördes till sjukhus och fick genomgå viss rehabilitering, men alla försök att få upp saken i domstol har misslyckats. Ingen rättegång har hållits, ingen har ställts till svars. Kunde vi möjligen sätta familjen i förbindelse med en juridisk

År 2005, när han var 14 år gammal, blev Jihad Kahled skjuten i huvudet av israelisk militär och svårt handikappad. Här tillsammans med sin bror Mohammad, till vänster, och fadern, Sloman Tagtga, till höger.

Kerstin Vinterhed.

organisation som vore villig att ta upp saken - den advokat som man anlitat har gett upp? Det är Jehads far, Sluman Tagtga, som väddar till oss om hjälp, och det lovar vi försöka. Vi känner alla att detta är en fruktansvärd tragedi, säger jag, och möts av deras tacksamma blickar.

När vi någon vecka senare är på informationsmöte om rättsläget på det ockuperade området hos Norska flyktingrådet i Jerusalem tar vi upp frågan: nej, blir svaret, det finns inte en advokat som skulle vara villig att åta sig en sådant här ärende, alltför många tillstånd krävs, det tar alldeles för lång tid och målet skulle ändå aldrig gå att vinna. Vad advokater ägnar sig åt på Västbanken är att överklaga rivningsorder, inte för att få rätt utan för att vinna tid. Militära övergrepp beivras sällan eller aldrig.

Så där står vi, vi "do-gooders" med en talande engelsk term, som vill så väl och kan göra så lite. En av våra kontaktmän suckar och säger: nu har jag berättat min historia för EAPPI:s alla team i tio års tid, men ingenting har hänt! Men kanske ändå att medvetenheten om vad som pågår på Västbanken har ökat på sistone genom den där droppen som urholkar stenen, det vill säga alla de sympatisörer och hjälparbetare som åker hem och berättar om vad de sett och hört? Det menar i alla fall ledaren för Methodist Liaison Office, Janet Lahr Lewis, när vi möter henne i det fantastiska kyrkliga centret Tantur strax utanför muren. I tjuo år har hon varit verksam här i Betlehem och, nej, det har väl knappast blivit bättre - snarare tvärtom. Utom att folk faktiskt vet vad som pågår numera och fler inser att ockupationen är till skada både för Palestina och Israel. Hoppas hon.

Efter mötet sätter vi oss en stund och njuter av stillheten i den rosenträdgård som omger centret och fylls av ett stilla hopp, vi också. ■

Kerstin Vinterhed

DISCLAIMER

Jag befinner mig i Israel och Palestina som ekumenisk följeslagare på uppdrag av Sveriges Kristna Råd och Kyrkornas Världsråd, genom det Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel (EAPPI). De synpunkter/reflektioner som uttrycks ovan är personliga och delas inte nödvändigtvis av mina uppdragsgivare. Om du vill publicera hela eller delar av denna artikel eller sprida den vidare, var vänlig kontakta mig; kerstin.vinterhed@gmail.com och/eller någon av de ansvariga på Sveriges Kristna Råd; Jonas Thorängen (jonas.thorangen@skr.org) eller johanna.olaison@skr.org

Fotnot: Kerstin är filosofie doktor, docent i socialt arbete, journalist och präst. Hon var 1965–2008 journalist vid Dagens Nyheter, där hon bland annat var socialreporter och chef för familjeredaktionen. Jag befinner mig i Israel och Palestina som ekumenisk följeslagare på uppdrag av Sveriges Kristna Råd och Kyrkornas Världsråd, genom det Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel (EAPPI). De synpunkter/reflektioner som uttrycks ovan är personliga och delas inte nödvändigtvis av mina uppdragsgivare. Om du vill publicera hela eller delar av denna artikel eller sprida den vidare, var vänlig kontakta mig; kerstin.vinterhed@gmail.com och/eller någon av de ansvariga på Sveriges Kristna Råd; Jonas Thorängen (jonas.thorangen@skr.org) eller johanna.olaison@skr.org

”Genom EAPPI befinner sig människor från olika delar av världen i Israel och Palestina för att stödja de som arbetar för en rättvis fred” Kyrkornas Världsråd driver det internationella projektet: Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel (EAPPI). Initiativet har tagits efter en förfrågan från kyrkoledare i Jerusalem. Programmet syftar till att genom internationell närvaro försöka dämpa våldet, ge hopp om att en fredlig lösning är möjlig, främja respekten för folkrätten och höja omvärldens medvetenhet om vad som sker. Kring den svenska insatsen i projektet, kallad SEAPPI, har ett tiotal kyrkor och kyrkorelaterade organisationer gått samman med Sveriges Kristna Råd som huvudman.

Bördig från Västergötland, mellanöstern sedan 1981, arbetar Solveig Hanna nu på Svenska generalkonsulatet i Jerusalem och har blivit Jerusalemsföreningens nya kontaktperson. Foto: LM Adrian.

Solveig Hanna – Jerusalemföreningens lokala representant i Betlehem

Solveig Hannah, Jerusalemföreningens kvinna i Betlehem. Foto: LM Adrian.

Hon är född i Berghem i Västergötland, har sin familj i Palestina, ett hus som ingen bor i strax innanför separationsmuren i Betlehem, en lägenhet i Jerusalem där hon och maken bor. Sedan i fjol är hon Jerusalemföreningens lokala ansikte. Solveig Hanna heter hon, och arbetar på svenska generalkonsulatet i Jerusalem.

När Solveig på 1970-talet arbetade på SIRA:s barnhem i Betlehem med epileptiskt sjuka barn, träffade hon sin blivande make Hani, palestinier, gifte sig och paret har två flickor 28 och 30 år. Båda flickorna bor numera utomlands med sina familjer. Äldsta dottern Emily i Sverige och Tania i England.

Hon och hennes man, som jobbar som modedesigner/textilkonsult, har sedan flera år lägenhet i Jerusalem, fast de äger ett hus i Betlehem, bara några kilometer bort. Men om de skulle bo där, riskerar de rätten till sitt Jerusalem-identitetskort.

- Det gick så långt som till att myndigheterna kollade upp våra el-, tele och vattenräkningar för att se om vi bodde mest i Betlehem eller i Jerusalem.

Solveig har följt Jerusalemsföreningens arbete under flera år. När ordföranden, biskop Jan-Olof, frågade henne om hon ville ta över efter den tidigare representanten Kjell Jonasson, tvekade hon inte:

- Det känns väldigt rätt detta! Jag är svensk, har bott i Betlehem under många år och känner till dom lokala förhållandena och är styrelsens förlängda arm härnere.

Ett par gånger i månaden besöker Solveig både Jerusalemsföreningens sjukhus och Den gode Herdens svenska skola. Hon är med på den lokala skolstyrelsens sammanträden.

Hon är ett stöd för rektor Aida Abumohr i de många gånger svåra beslut som ska fattas och där Jerusalemsföreningen kan ha synpunkter på i vilken riktning skolan ska utvecklas.

De rent pedagogiska frågorna klarar rektorn alldeles utmärkt. Men när det gäller byggnationer, eller som nu diskussioner om vattenreservoarer, är föreningens synpunkter nödvändiga att förmedla.

- Jag lägger gärna min tid och min energi på detta viktiga arbete som Jerusalemsföreningen gör i Betlehem, avslutar Solveig Hanna. ■

Lars Micael Adrian

Fotnot: Kontaktuppgifterna till Solveig Hanna står på sista sidan i tidskriften. Ta kontakt med henne om Du vill besöka skolan!

Gåvor till Jerusalemsföreningen per den 31 januari 2014

jämfört med den 31 januari 2013 och verksamhetsåret 2012/2013 per den 31 augusti 2013

	140131	130131	130831
Medlemsgåvor	36 000	32 750	62 475
Faddergåvor	123 100	110 750	254 425
Gåvor till skolan	592 103	510 190	829 953
Skolan, minnesgåvor	37 050	47 293	87 073
Skolan, födelsegåvor	33 294	93 800	134 050
Skolan, andra hyllningsgåvor	7 050	6 600	14 310
Gåvor till sjukhuset	8 575	2 783	8 608
Övriga gåvor	161 520	138 245	154 784
Kollekter	1 300 237	1 285 794	1 711 559
Summa:	2 298 929	2 228 205	3 257 237

GÅVOREDOVISNING

21 november 2013 - 13 februari 2014

Till minnet av

David Holm, Inger Johansson, Birgitta Wadell, Karin Lägnert, Margit Brandt, Gertie Sjölin, Martin Birging, Ingrid Raattamaa, Bertil Jarl, Tage Lejon, Ove Biller, Knut Nilsson, Ann-Sofie Engdahl, Lennart Nettelvik, Per Gunnar Oskarsson, Erna Furberg, Gun Moby, Gunilla Strömholm, Sigrid Kahle, Birger Gerhardsson, Ulla-Britt Johansson, Marga Persson, Gunbritt Tranberg, Göran Ljungberg.

Vid födelsedagen för

Anders Svensson, 75 år, Håkan Zetterqvist, 80 år, Anna Johansson, 60 år, Dorriith Thomasson, 75 år, Sven Hernqvist, 75 år, Gerd Hernqvist, Ragnhild Madeland, 90 år, Bengt Collste, 101 år, Per Kjellgren, 81 år, Jonas Karlsson, 50 år, Inger Pedersen, 80 år, Helena Falkenberg, 50 år, K-H Nilsson och Kerstin Nilsson, Ebba Svensäter, 70 år, Gunnar Weman, Grace Bell-Browne, Gunilla Rosman, 70 år, Inger Nilsson, 80 år, Nils Nilsson, 80 år, Bengt Hallermalm, 75 år.

Vid avtackning av

Marianne Linderberth, Madeleine Eurenus.

God Jul 2013 önskades

Anja o Kurt Hugosson, Sven Svensson, Mailice Wifstrand, Britta o Bertil Lindberg.

Vid nyårsmottagning på Östrabo hos

Anna o Jan-Olof Johansson

Vid pensionering av

Håkan E Wilhelmsson

Vill Du bli fadder till en av flickorna vid Den Gode Herdens skola i Betlehem?

Det kan Du blir genom att bli regelbunden understödare av skolan.

Så här går det till: Du ger ett belopp till skolans verksamhet en gång i månaden eller i kvartalet eller så ofta det passar Dig. Beloppets storlek avgör Du själv. (Föreningens åtagande för en elevplats är för närvarande ca 4 500:-/år). Pengarna går inte till enskilt barn utan till skolans verksamhet. Men Du får namn på och uppgifter om den flicka som Du är fadder till och kan om Du vill få en personlig kontakt med henne.

Fyll i talongen nedan och skicka den till Britt Bergman (adress se sista sidan). Hon kommer då att ta kontakt med Dig och ge mer information.

Ja, jag vill bli fadder:

Namn

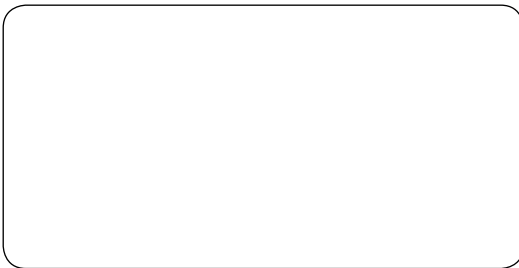
Adress

Tel

POSTTIDNING B
BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning åter-
sänds försändelsen med nya adres-
sen på framsidan (ej adressidan).

Adressändringar och retur till
Svenska Jerusalemsföreningen:
Sven Lenhoff,
Österleden 64 B, 352 42 VÄXJÖ

Glöm inte att anmäla adressändring!

Adresser i Det Heliga Landet

Vår skola i Betlehem har adressen: The Good Shepherd's Swedish School,
P.O.B. 64, Betlehem, via Israel. Tel och fax Betlehem 00 972-2-2742204.

Sjukhusets namn och adress är: Hussein bin Talal's Hospital, P.O.B. 67,
Betlehem, via Israel.

E-post till skolan: gsss@p-ol.com

Föreningens representant i Det heliga landet är Solveig Hanna:

Solveig Hanna, mobiltel: +972 577 689010, bostad i Jerusalem: +972 2 6717981.

E-postadress: Solveighanna@gmail.com

Adresser i Sverige

Jerusalemsföreningens hemsida: www.jerusalemsforeningen.se

Ordförande, biskop Jan-Olof Johansson, Östrabo, 352 39 VÄXJÖ,
tel och fax 0470-309 45, ansvarig utgivare för tidskriften. E-post: sjs@brevet.nu

Sekreterare Lars Aldén tel 0730-62 12 05. Österleden 66 a, 352 42 Växjö
e-post: lars.alden@swipnet.se

Redaktör för tidskriften: Lars Micael Adrian, Stora Tvärgatan 35, 223 52 Lund,
tel 046-18 88 10, 0727-43 82 41, e-post modgun@telia.com

Ansvarig för fadderbarnsverksamheten: Britt Bergman, Körsbärvägen 6,
114 23 Stockholm, tel och fax 08-673 12 15, mobil 070-573 12 23.

Ansvariga för gåvoredovisning, adressregister och utskick av gåvoblanketter:
Barbro och Sven Lenhoff, Österleden 64 B, 352 42 VÄXJÖ, tel 0470-393 27,
e-post: sven.lenhoff@lyckansberg.net

Lundakretsen:

Kristina Lindström, Nyckelkroken 15, 226 47 Lund, tel 046-13 66 06.
e-post: kristina.lindstrom@comhem.se

Norrköpingskretsen:

Jonas Agestam, Solhem Alsäter, 605 97 Norrköping, tel 011-33 52 06.
e-post: jonas.agestam@svenskakyrkan.se

Årsavgiften, som ger rättighet att få tidskriften är minst 150 kr.
Plusgiro 20 69 - 3 • Bankgiro 401-3330
ISSN 0346-2307